

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“แนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นครูสอนอัลกุรอาน
ระบบกีรออาตีศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานระบบกีรออาตี

มัรกาซุลกุรอานนี้ ตำบลบาราเฮาะ

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี”

โดยนายอาชีอมิง อาแซ และคณะ

ธันวาคม 2556

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“แนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นครูสอนอัลกุรอาน
ระบบกีรออาตีศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานระบบกีรออาตี

มัสกาศุลกุรอานนี้ ตำบลบาราเฮาะ

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี”

คณะผู้วิจัย

1. นายอาซิม	อาแซ
2. นายมะรุติง	ยามิง
3. นายอิสมาแอ	เบญดาโอะ
4. นางสาวสุสนา	แวงสามะ
5. นางแวนอปีอะห์	อาแซ

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

ชุดโครงการ การศึกษากับชุมชน

คำนำ

โครงการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นครูสอนอัลกุรอานระบบกิริออาดีศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานระบบกิริออาดีมัสการุลกุรอานนี้ ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี” โครงการนี้นักวิจัยมีความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะพัฒนาเยาวชนของชุมชนมาเป็นผู้สืบทอดในการจัดการเรียนการสอนระบบกิริออาดีของศูนย์กิริออาดีมัสการุลกุรอานนี้บาราเฮาะ ซึ่งเป็นศูนย์ที่เพิ่งเปิดสอนในพื้นที่ได้รับความสนใจจากคนในชุมชนส่งบุตรหลานมาเรียนจำนวนมาก งานวิจัยชิ้นนี้จึงได้รับความสนใจทั้งจากผู้นำศาสนา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและเด็กเยาวชนที่เรียนอยู่กับศูนย์

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานโครงการวิจัยนี้ไม่สามารถที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่นักวิจัยและชุมชนต้องการได้ อันเนื่องจากความขัดแย้งและความรุนแรงของเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นจนคร่าชีวิตนักวิจัยไป 1 คน จึงอาจกล่าวได้ว่างานวิจัยแม้จะเป็นเรื่องที่ดีอยู่แล้วแต่หากพื้นที่มีความรุนแรงเกินไปงานวิจัยที่ดีก็ไม่สามารถที่จะนำเสนอผลผลิตที่เบ่งบานได้

รายงานฉบับนี้จึงเป็นเพียงการนำเสนอผลการดำเนินงานและบทเรียนการทำงานระยะสั้นๆ ซึ่งสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ในเบื้องต้น เป็นบทเรียนสร้างการเรียนรู้ รับรู้ และเพื่อเป็นกำลังใจให้กับนักวิจัยทุกคน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าความพยายามและความตั้งใจที่ดีของนักวิจัยในการทำโครงการวิจัยในครั้งนี้จะได้รับผลตอบแทนที่ดีจากอัลลอฮ์ และขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ให้โอกาสชุมชนในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอให้สกว.อยู่คู่ชุมชนต่อไป

นายอาซิมิง อาแซและคณะ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
โจทย์วิจัยหลัก	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ประเด็นที่เกี่ยวข้อง(ข้อมูลที่จะทำการศึกษา)	5
กลุ่มเป้าหมาย	5
ขอบเขตเนื้อหา	6
ระยะเวลาการศึกษา	6
ขั้นตอนการศึกษาวิจัยทั้ง โครงการ	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 กระบวนการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1	9
กิจกรรมที่ 1 จัดประชุมนักวิจัยเพื่อเตรียมพร้อมในการบริหาร โครงการและการดำเนินงาน	9
กิจกรรมที่ 2 จัดเวทีถอดประสบการณ์จากครูสอนกีรออาตี	11
กิจกรรมที่ 3 คัดเลือกเยาวชนตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยครู กรรมการมัสยิด ตัวแทนชุมชน ร่วมกันกำหนดคุณสมบัติเยาวชนที่จะเป็นครูกีรออาตีเล่ม 1-2	13
กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีชี้แจงทำความเข้าใจเป้าหมายและวิธีการ เงื่อนไขกับเยาวชนที่ได้รับการ คัดเลือก	15
กิจกรรมที่ 5 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เยาวชนที่ได้รับการเลือกเป็นครูตามหลักสูตรและแผน การสอนกีรออาตีเล่ม 1-2 ที่เตรียมไว้ในเรื่องต่างๆ	15
กิจกรรมที่ 6 จัดเวทีเปิดตัวโครงการวิจัยสู่ชุมชน	16
กิจกรรมที่ 7 จัดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน	17
กิจกรรมที่ 8 เวทีทบทวนการดำเนินงานของโครงการวิจัย	18

บทที่ 3 ผลการวิจัย ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	19
ผลการวิจัย	19
1. กระบวนการพัฒนาเยาวชนของชุมชนแบร่อโตะนาฮูให้เป็นครูสอนอ่านอัลกุรอาน โดยใช้ระบบกีรออาตีเล็ม 1-2	19
2. เทคนิคและวิธีการสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีเล็ม 1-2 อย่างมีส่วนร่วม ของครูและชุมชน	20
บทเรียนจากงานวิจัย ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	22
สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการทำงาน	22
ปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการวิจัยได้	23
การเปลี่ยนแปลง	24
บทเรียนที่จะให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการวิจัยอื่นๆ	25

ภาคผนวก

ประมวลภาพการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 1

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

แบรโตะนาฮู

บ้านแบรโตะนาฮู เมื่อก่อนเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาปอเนาะ มีชื่อว่า “ปอเนาะแบรโตะนาฮู” โดยชาวบ้านร่วมกันบริจาคในที่ดิน 3 ไร่ เพื่อสร้างปอเนาะและมัสยิด มีความเก่าแก่ประมาณ 100 กว่าปี ปอเนาะแห่งนี้มีนายฮัจยีมุฮัมหมัดนุร เป็นผู้ก่อตั้ง ท่านได้รับการศึกษาจากนครมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย มีความรอบรู้ด้านหลักภาษาอาหรับ จนได้รับขนานนามว่า “โตะนาฮู” หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอาหรับ ทำให้ปอเนาะแห่งนี้มีชื่อเสียงในวิชานาฮู (หลักภาษาอาหรับ)และมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในจังหวัดปัตตานี จนมีลูกศิษย์จากจังหวัดต่างๆเข้ามาเรียนเกือบทั่วประเทศ หลังจากท่านเสียชีวิต การดำเนินการต่างๆเป็นหน้าที่ของลูกหลานและทายาทของโตะนาฮู

ปีพุทธศักราช 2509 ทางราชการมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนปอเนาะ เพื่อให้ นักเรียนที่เรียนศาสนาอย่างเดียว ได้เรียนรู้วิชาสามัญควบคู่กันด้วย ซึ่งในขณะนั้นนายฮัจยีแวฮามะ มารูดิน เป็นโตะครู ท่านได้เล็งเห็นความสำคัญด้านวิชาการศึกษา จึงได้จดทะเบียนเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามอย่างเป็นทางการ โดยตั้งชื่อเป็น “โรงเรียนพัฒนาอิสลาม”ตามใบอนุญาตเลขที่ 158/2509 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509 เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้น (อับดีดาอี)ควบคู่กับ หลักสูตรวิชาสามัญ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ(ป.7)

ในปีพุทธศักราช 2541 ทางคณะผู้บริหารโรงเรียนได้ยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงสถานะโรงเรียนจาก 15 (2) เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภท 15 (1) โดยได้รับอนุญาตเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2544 ตามใบอนุญาตเลขที่ 17/2541 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525

ปัจจุบัน โรงเรียนพัฒนาอิสลาม ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 32 หมู่ที่ 1 ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 มีเนื้อที่ดิน 6 ไร่ 75 1/5 ตารางวา มีอาคารเรียน 5 หลัง รวมทั้งหมด 28 ห้องเรียน อาคารประกอบ 1 หลัง มีนักเรียนทั้งหมด 814 คน ครูสอนวิชาศาสนาอิสลาม 23 คน ประกอบด้วยครูประจำ 7 คน และครูพิเศษ 16 คน และครูสอนวิชาสามัญ 31 คน ประกอบด้วยครูประจำ 23 คน และครูพิเศษ 8 คน และมีข้าราชการครู 5 คน นักการภารโรง 1 คน โดยมีการจัดการศึกษาวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรวิชาศาสนา มี 3 ระดับ

1.1 หลักสูตรอิสลามศึกษาตอนต้น (อับดีดาอียะห์) พ.ศ. 2540

1.2 หลักสูตรอิสลามศึกษากลาง (มูตาวาซีฎะห์) พ.ศ. 2540

1.3 หลักสูตรอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาวิยะห์) พ.ศ. 2540

2. หลักสูตรวิชาสามัญ มี 2 ช่วงชั้น

2.1 ระดับ ม.ต้น ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.2 ระดับ ม.ปลาย ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ต่อมาจึงได้จัดตั้งเป็นมูลนิธิการศึกษาโรงเรียนพัฒนาอิสลาม โดยความร่วมมือของคณะกรรมการมัสยิดและชาวบ้าน ซึ่งชุมชนสามารถขอใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมของชุมชนได้เต็มที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนเรื่องศาสนา

“มูลนิธิการศึกษาโรงเรียนพัฒนาอิสลาม” นอกจากเปิดการเรียนการสอนในเวลาปกติแล้ว ในช่วงภาคเช้ามีการเรียนการสอนตาดีกาและในช่วงภาคค่ำมีการเปิดสอนกิริออาตีและตัจวีด โดยมีตารางเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่โรงเรียนแบร่อโตะนาฮ์ตลอดทั้งสัปดาห์ ดังนี้

06.30น .– 07.30 น . เรียนตาดีกา(สำหรับเด็ก)

08.00น .– 16.00 น .เยาวชน วัยรุ่น เรียนศาสนาและสามัญ

18.45น .– 20.00 น .เรียนกิริออาตีและตัจวีด

ความสำคัญของการสอนกุรอาน

อัลกุรอานเป็นวจนะของพระเจ้า มีวะฮยูแก่นบีมุฮัมมัด(ซล)โดยผ่านมลาอิกะฮ์ยิบรีล อัลกุรอานเป็นธรรมนูญแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ชาติเป็นคำสอนและเป็นทางนำ แก่ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม

อัลเลาะห์ได้กล่าวในซูเราะฮ์อัลบะกอเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 2 ความว่า “ กิตาบบี้ (อัลกุรอาน) ไม่มีข้อสงสัย เป็นทางนำแก่ผู้ที่มีความยำเกรง”

สำหรับมุสลิมแล้ว เป็นการบังคับแก่เขาทั้งหลาย ที่จะต้องเรียนอัลกุรอาน และต้องอ่านถูกต้องตามหลักตัจวีด (หลักการอ่าน) ให้ถูกต้องแม่นยำ

ดังนั้น การเรียนกิริออาตีและตัจวีดมีความสำคัญมากสำหรับมุสลิมทุกคน เนื่องจากเป็นวจนะของอัลลอฮ์ ที่ได้ทรงประทานให้กับท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม โดยผ่านมลาอิกะฮ์ยิบรีล(ทูต) อัล-กุรอานเป็นธรรมนูญชีวิตของมนุษย์ชาติเป็นคำสอนและทางนำ แก่ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม อัลลอฮ์ได้กล่าวในซูเราะฮ์อัลบะกอเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 2 ความว่า **คัมภีร์นี้ ไม่มีความสงสัยใดๆ ในนั้น เป็นคำแนะนำสำหรับบรรดาผู้ยำเกรงเท่านั้น** สำหรับมุสลิมแล้วเป็นการบังคับแก่เขาทั้งหลายที่จะต้องเรียนอัล-กุรอานและอ่านให้ถูกต้องตามหลักตัจวีดการอ่านอัลกุรอานให้ถูกต้องเป็นตอนแรกของการเข้าสู่อัลกุรอาน จะเป็นภาษาอื่นเขียนและอ่านแทนอัลกุรอานไม่ได้ นอกจากภาษาอาหรับเท่านั้นประกอบ

กับกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนาอิสลามจะใช้ภาษาอาหรับทุกกิจกรรม ดังนั้นการเรียนอัลกุรอาน เพื่ออ่านให้ถูกต้องและแม่นยำเป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิมทุกคน

ดังที่กล่าวข้างต้น เดิมทีเดียวโรงเรียนแบรอโตะนาฮฺจะมีโตะครูสอนอัล-กุรอานมาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบัน ซึ่งโตะครูส่วนใหญ่อยู่ในวัยชรา ขณะที่จำนวนนักเรียนก็มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ส่งผลให้การเรียนการสอนอัล-กุรอานไม่ต่อเนื่องและหยุดชะงัก ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการมัสยิดมีความรู้สึกเป็นห่วงเด็กและเยาวชนในปัจจุบันที่ไม่มีโอกาสได้เรียนอัล-กุรอานจึงได้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างกรรมการมัสยิดและคนในชุมชนสะเน็งเพื่อหาแนวทางให้เด็กและเยาวชนได้เรียนอัล-กุรอาน เพราะมุสลิมทุกคนที่จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนอัล-กุรอาน ซึ่งที่ประชุมจึงมีมติ หาแนวทางในการพัฒนาครูรุ่นใหม่ ๆ จากชุมชน โดยจัดให้มีการเรียนการสอนอัล-กุรอานในระดับต้น 2 รูปแบบ คือ

1. การสอนอ่านอัลกุรอานระบบกิรออาตี เป็นการสอนอ่านอัลกุรอานระดับพื้นฐานสำหรับเยาวชนที่อ่านอัลกุรอานไม่ได้

2. การสอนกุรอานและตัจวีด เป็นการจัดการสอนอัลกุรอานสำหรับเยาวชนที่มีความสามารถในการอ่านอัลกุรอานได้ดีแล้วมาเรียนตัจวีด (หลักเกณฑ์การอ่านอัลกุรอาน)เพิ่มเติม

ศูนย์เริ่มทดลองดำเนินการสอนอ่านอัลกุรอานระบบกิรออาตีและการสอนกุรอานและตัจวีด โดยเริ่มจากการคัดเลือกคนในชุมชน จำนวน 9 คน ส่งไปอบรมการสอนแบบกิรออาตี ส่วนครูสอนตัจวีดก็ได้คัดเลือกตามความเหมาะสม หลังจากนั้น อิมามมัสยิดได้ประกาศรับสมัครเด็กเพื่อเรียนอัลกุรอานแบบกิรออาตี และตัจวีดเป็นเวลา 2 เดือน โดยประมาณ เมื่อถึงกำหนดแล้วจึงได้เปิดการเรียนการสอนในวันที่ 1428- 12-2 ฮ ตรงกับวันที่ 2-12-2550 พุทธศักราช โดยตั้งชื่อโรงเรียนสอนกุรอานแห่งนี้ว่า “**มรรคาซุลกุรอาน**” วันนี้เป็นวันหรือคืนแรกที่ได้เปิดทำการเรียนการสอน และนับว่าเป็นวันแห่งประวัติศาสตร์วันหนึ่งของหมู่บ้านแบรอโตะนาฮฺ

จุดประสงค์การเปิดสอนอัลกุรอาน

1. เพื่อกระตุ้นเด็กและเยาวชนเรียนอัลกุรอาน
2. เพื่อเด็กและเยาวชน อ่านอัลกุรอานได้อย่างถูกต้องแม่นยำ
3. เพื่อเด็กและเยาวชน อ่านอัลกุรอานได้เร็ว
4. เพื่อให้เยาวชนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ปัจจุบันศูนย์การเรียนอัลกุรอานระบบกิรออาตีบ้านแบรอโตะนาฮฺ หรือโรงเรียน“มรรคาซุลกุรอาน” ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี มีเด็ก/เยาวชนที่มาเรียนที่แบรอโตะนาฮฺทั้งหมด จำนวน 230 คน เป็นเด็กในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง เช่น บ้านตือโละ บ้านสะเน็ง บ้านสุหร่า บ้านปอนาะ บ้านบาราเฮาะ (ชุมชนใกล้เคียง 2 คน) คลองนือริง บ้านปูยุด (ชุมชน

ใกล้เคียง 2 คน) มีครู 18 คน และสำหรับเด็กที่จบกิริออาตีแล้ว ทางศูนย์จะมีการสอนหลักสูตรตัวจิ๋ว เพื่อให้เด็กรู้หลักการอัลกุรอาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชน จำนวน 58 คน มีครูทั้งหมด 6 คน อย่างไรก็ตามจากการดำเนินงานของศูนย์เรียนอัลกุรอานที่ผ่านมา พบว่า

1. ยังประสบปัญหาในด้านจำนวนครูผู้สอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยเฉพาะปีการศึกษา 52 ขณะเดียวกันทางศูนย์กิริออาตีจะเปิดรับสมัครนักเรียนใหม่ซึ่งคาดว่าจะมีเด็กเพิ่มขึ้นอีก โดยเป็นเด็กจากในชุมชนที่ตั้งและชุมชนใกล้เคียง ซึ่งจะทำให้จากสภาพปัจจุบันครูไม่เพียงพออยู่แล้วจะยิ่งทำให้ไม่พออีกทีอีก
2. ปัญหาการสร้างครู การสร้างครูที่ผ่านมาเป็นการสร้างครูขึ้นจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลโดยตรง ผ่านการถ่ายทอดเฉพาะบุคคล และเป็นความรู้ที่ฝังในตัวครูที่ไม่มีการบันทึกอย่างเป็นระบบ
3. เยาวชนรุ่นใหม่จากชุมชน แม้ว่าจะผ่านการเรียนหลักสูตรการสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิริออาตีแต่ก็ยังขาดทักษะการสอน รวมทั้งยังขาดคุณลักษณะของความเป็นครู
4. ในปัจจุบันมีองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดจากการสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิริออาตี ซึ่งแตกต่างจากองค์ความรู้ที่มีการสอนอัลกุรอานรูปแบบเดิมหรือที่เรียกว่ารูปแบบการอ่านแบบขัณฑ์ ทั้งด้านเทคนิคการสอน การมีคู่มือเรียนสำหรับเด็ก เน้นเทคนิคการอ่านมากกว่าการท่องจำ ซึ่งครูสามารถนำมาประยุกต์ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถผสมผสานกับชุดประสบการณ์ของครูรุ่นอาวุโส(โต๊ะครู) ได้

ทางคณะกรรมการ จึงคิดที่จะใช้กระบวนการวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้การสอนอ่านอัลกุรอานรูปแบบใหม่ที่มีการผสมผสานระหว่างองค์ความรู้ดั้งเดิมกับองค์ความรู้การสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิริออาตีและพัฒนาเยาวชนที่จะเป็นครูรุ่นใหม่ โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเริ่มจากเยาวชนที่เรียนอยู่ในหลักสูตรระดับตัวจิ๋วนำร่องจำนวน 15 คน ซึ่งหากการศึกษาครั้งนี้บรรลุผล จะช่วยให้เกิดกระบวนการสร้างครูจากเยาวชนในชุมชนโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะเป็นการทำให้มีครูที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจำนวนเพียงพอแก่นักเรียนของศูนย์ฯ และช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอน ทั้งของเยาวชน ผู้ปกครอง ซึ่งจะเป็นการสร้างการศึกษาด้านศาสนาให้เยาวชนในชุมชนที่ยั่งยืน อีกทั้งในมุมมองของชุมชนและพ่อแม่ผู้ปกครองแล้ว ถ้าหากเยาวชนหรือลูกหลานสามารถเป็นครูสอนอัลกุรอานได้ถือว่าเป็นความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง และคาดหวังในอนาคตจะเป็นการสร้างรูปธรรมตัวอย่างเพื่อขยายผลสู่การเรียนการสอนของศูนย์ฯ ในชุมชนอื่นๆ ต่อไป

โจทย์วิจัย

แนวทางการพัฒนาเยาวชนที่ผ่านหลักสูตรการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีเล่ม 1-5 และการอ่านตัจวีด(หลักเกณฑ์การอ่านอัลกุรอาน) ให้เป็นครูสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีเล่ม 1-2 โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาเยาวชนของชุมชนแบรอโต๊ะนาสูให้เป็นครูสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีเล่ม 1-2
2. เพื่อศึกษาเทคนิคและวิธีการสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีเล่ม 1-2 อย่างมีส่วนร่วมของครูและชุมชน

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง (ข้อมูลที่จะทำการศึกษา)

1. กระบวนการพัฒนา
2. หลักสูตรและแผนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กด้านตัจวีดและเนื้อหาที่จำเป็น
3. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของเด็ก
4. ระบบการสอนอัลกุรอานด้วยระบบกีรออาตี
5. ลักษณะเด็กที่จะเป็นครูที่ชุมชนต้องการ
6. สื่อการสอนที่ทำให้เด็กสนใจ
7. วิธีการให้เด็กก้าวไปเป็นครูผู้สอนกีรออาตี
8. เทคนิคการไปสอนให้เด็กได้กีรออาตี
9. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน
10. กระบวนการสร้างเด็กเป็นครูที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง
11. การจัดระบบการบริหารครู
12. การพัฒนาคุณภาพการสอน
13. การถอดองค์ความรู้การสอนแบบดั้งเดิม
14. การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้สอนแบบดั้งเดิมและแบบใหม่

กลุ่มเป้าหมาย

-เยาวชนที่จบหลักสูตรการอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีและกำลังเรียนอัลกุรอานระดับหลักสูตรตัจวีด ของโรงเรียนมัรกาซุลกุรอานนี จำนวน 15 คน

-ครูสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีและครูตัจวีด จำนวน 24 คน

ขอบเขตของเนื้อหา

กระบวนการพัฒนาครูผู้สอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตีเฉพาะการสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกีรออาตี เล่ม 1 และ เล่ม 2 เนื่องจาก เป็นการศึกษาในระดับต้นที่สำคัญ และเป็นระดับความรู้ที่เยาวชนสามารถช่วยสอนได้ เป็นช่วงชั้นที่มีจำนวนนักเรียนมาก ในขณะที่การสอนต้องให้เวลาอย่างใกล้ชิด “พี่สอนน้อง” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเด็กจะอ่านได้ช้ามากกว่าเล่มอื่นของกีรออาตี

ระยะเวลาการศึกษา

1 ปี (ตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2553 -30 กรกฎาคม 2554)

ขั้นตอนการศึกษาวิจัยทั้งโครงการ

1. จัดเวทีเปิดตัวโครงการวิจัยสู่ชุมชน
2. จัดเวทีถอดประสบการณ์จากครูกีรออาตีเล่ม 1-5 ของกีรออาตีแบรอ 18 คน ด้านเทคนิคการสอน

การใช้จิตวิทยาในการสอน การสร้างแรงจูงใจในการเรียน การใช้สื่อ การประเมินผล คุณลักษณะและบทบาทหน้าที่ของครู(อัคราและปौरานัน) ปัญหาอุปสรรคในการสอน ข้อเสนอแนะ

3. จัดเวทีครู กรรมการมัสยิด และตัวแทนชุมชนร่วมกำหนดคุณสมบัติเยาวชนที่จะเป็นครูกีรออาตี เช่น มีอัคราคดี มีความรับผิดชอบ อ่านอัลกุรอานคล่องและถูกต้อง มีความรู้เรื่องตัววิค มีความเสียสละ อดทน รักการสอน
4. คัดเลือกเยาวชนตามคุณสมบัติที่กำหนดโดยคณะครู และกรรมการมัสยิด
5. จัดเวทีชี้แจง ทำความเข้าใจเป้าหมายและวิธีการ เจือนใจ กับเยาวชนที่ได้รับเลือก
6. จัดเวทีครูผู้สอนอัลกุรอานรูปแบบดั้งเดิม)บัคคาคี(เพื่อศึกษาจุดแข็งจุดอ่อน การจัดการเรียนการสอนของชุมชน สร้างการเรียนรู้แก่เยาวชน
7. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอนเพื่อพัฒนาครูกีรออาตีเล่ม 1-2 ต้นฉบับ
8. ปฏิบัติการจัดทำสื่อการสอนรูปแบบบัตรคำ แผ่นกระดาษ และแผ่นผ้า รวมทั้งจัดหาสื่ออื่นๆที่จำเป็นเพื่อการทดลองสอนกีรออาตีเล่ม 1-2 โดยครูและเด็กที่ได้รับการคัดเลือกร่วมกัน
9. จัดเวทีร่วมกันออกแบบหลักเกณฑ์การประเมินผลการสอนกีรออาตีเล่ม 1-2 ของเยาวชนที่คัดเลือกและนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อน ระหว่างและหลังการสอน
10. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เยาวชนที่ได้รับเลือกเป็นครูตามหลักสูตรและแผนการสอนกีรออาตีเล่ม 1-2 ที่เตรียมไว้ในเรื่องต่างๆ เช่น
 - 11.1 เทคนิคการอ่านและการสอนกีรออาตีเล่ม 1-5

- 11.2 เทคนิคการสร้างแรงจูงใจต่อผู้เรียน
- 11.3 เทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและมีความสุขตามแบบอิสลาม
- 11.4 จิตวิทยาการสอน การสร้างให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก
- 11.5 คุณธรรมผู้สอน มารยาทผู้สอนและผู้เรียน
- 11.6 การใช้สื่อเวลาสอน
- 11.7 การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- 11.8 วิธีการประเมินผล
11. เขาชนปฏิบัติฝึกการสอนอ่านอัลกุรอานระบบกิรออาตีให้กับเด็กที่กำลังเรียนเล่ม 1 และ 2 ตามหลักสูตรและแผนการสอนที่กำหนด
12. จัดเวทีร่วมสรุปผลหลังการสอนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการสอนร่วมกันระหว่างครู เขาชน ผู้บริหารกิรออาตี กรรมการมัสยิด และตัวแทนชุมชนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยดูด้าน หลักคุณธรรม ความแม่นยำ ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลาและความเสียสละ และนำผล การประเมินไปปรับปรุงเป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนเล่ม 1-2 ต่อไป
13. ศึกษาดูงานเรื่องวิธีการสอนอ่านอัลกุรอานระบบกิรออาตีเล่ม 1 และ 2 ณ ศูนย์กิรออาตีระเว้ง ศูนย์กิรออาตีระเว้ง และยะหริ่ง
14. จัดเวทีรายงานผลการดำเนินงานและประเมินผลการสอนจากทีมชุดโครงการกลาง 2 เดือน/ครั้ง
15. นักวิจัยร่วมกันสรุปผลการดำเนินงานวิจัยที่เกิดขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง
16. จัดทำรายงานผลการวิจัยทุก 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์เสนอ สกว.
17. จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยต่อสาธารณชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มิตการวิจัย

1. ได้ชุดความรู้กระบวนการพัฒนาเขาชนให้เป็นครูสอนกิรออาตีของชุมชนแบรอโตะนาฮู
2. ได้องค์ความรู้เทคนิคการสอนระบบกิรออาตีเล่ม 1 และ 2 ที่สำคัญของชุมชน
3. ได้แนวทางสำหรับการพัฒนาเขาชนรุ่นต่อไปของชุมชนและผู้สนใจทั่วไป

มิตการพัฒนา

1. ได้หลักสูตรและแผนการสอนเพื่อพัฒนาครูกิรออาตีเล่ม 1-2
2. ได้สื่อการสอนรูปแบบบัตรคำ แผ่นกระดาน แผ่นผ้า และสื่ออื่นๆที่จำเป็น
3. ได้เขาชนที่สามารถสอนตามหลักสูตรการสอนกิรออาตีเล่ม 1 และ 2 ได้ดี
4. ได้ครูที่มีคุณธรรมและจริยธรรม
5. เขาชนรุ่นที่ 1 ที่ผ่านการพัฒนาเป็นครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เขาชนรุ่นต่อไป

6. ได้ความร่วมมือของชุมชนมากขึ้น และเป็นการรองรับกับการขยายตัวของชุมชนที่มีความสนใจเรียนกิริยาอาตีมมากขึ้นในอนาคต

บทที่ 2

กระบวนการดำเนินงานวิจัยระยะที่ 1

การดำเนินงานโครงการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นครูสอนอัลกุรอานระบบกิริออาติศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานระบบกิริออาติมรรคาซุลกุรอานนี้ ได้ดำเนินการวิจัยเฉพาะในระยะที่ 1 เท่านั้น เนื่องจากมีปัญหาในพื้นที่วิจัยอย่างรุนแรง ซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินการ ประกอบด้วย จัดประชุมนักวิจัยเพื่อเตรียมพร้อมในการบริหารโครงการและการดำเนินงานซึ่งทำการเตรียมพร้อมโดยเจ้าหน้าที่ โหนด จากนั้นจัดเวทีถอดประสบการณ์จากครูสอนกิริออาติ คัดเลือกเยาวชนตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยครู กรรมการมัสยิด ตัวแทนชุมชนร่วมกำหนดคุณสมบัติเยาวชนที่จะเป็นครูกิริออาติเล่ม 1-2 จัดเวทีชี้แจงทำความเข้าใจเป้าหมายและวิธีการ เจือนใจกับเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือก จากนั้นจึงจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เยาวชนที่ได้รับเลือกเป็นครูตามหลักสูตรและแผนการสอนกิริออาติเล่ม 1-2 ที่เตรียมไว้ในเรื่องต่างๆ จัดเวทีเปิดตัวโครงการวิจัยสู่ชุมชน สุดท้ายจึงมาสรุปบทวนการดำเนินงานของโครงการวิจัย ซึ่งช่วงที่ดำเนินกิจกรรมประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ โดยมีรายละเอียดกระบวนการวิจัยแต่ละข้อ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จัดประชุมนักวิจัยเพื่อเตรียมพร้อมในการบริหารโครงการและการดำเนินงาน

วัน / เดือน / ปี สถานที่จัดกิจกรรม

วันที่ 11 ธันวาคม 2553 ณ โรงเรียนคารุลมาอาเรฟปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ทีมวิจัย 4 คน เจ้าหน้าที่ สกว 1 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อเตรียมพร้อมนักวิจัยในการบริหารโครงการ การทำหลักฐานการเงิน การสรุปรายงาน
2. เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยมีประสิทธิภาพ

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

การประชุมเตรียมพร้อมนักวิจัยในครั้งนี้ ศูนย์ประสานงานวิจัยอิสลามศึกษาและวัฒนธรรม เป็นผู้ประสานพบนักวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจในงานวิจัยและการบริหารโครงการวิจัย เมื่อทางนักวิจัยมาพร้อมกันแล้ว เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานเป็นผู้จัดกระบวนการ เริ่มจากการให้ตัวแทนนักวิจัยเปิดพิธีการประชุมอันประเสริฐด้วยการอ่านซูเราะห์อัลฟาติฮะ ซึ่งเป็นบทหนึ่งของอัลกุรอาน จากนั้นเริ่มประชุมทางหัวหน้าโครงการวิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการทำงานวิจัย คือ 1.อยากให้เกิดครู 2.การสอนยังไม่สมบูรณ์แต่ก็สามารถไปได้ แต่จะให้มีความดียิ่งขึ้น จากนั้นคุณครูแวคคิลีเยาะ กาแบ ได้ชี้แจงสร้างความเข้าใจโครงการวิจัย คือ ให้นักวิจัยเข้าใจสัญญาโครงการ ว่าประกอบด้วยอะไร สำคัญ

อย่างไรกับนักวิจัย เมื่อทุกคนมีความเข้าใจที่ตรงกันแล้ว กะตุแวกก็ได้ชี้แจงการจัดทำเอกสารการเงินของโครงการ เพื่อให้มีความถูกต้องและมีหลักฐานทุกครั้งที่ทำกิจกรรม ทำความเข้าใจหลักฐานและเอกสารการเงินทั้ง 3 ประเภท คือ ใบสำคัญรับเงินเดียว ใบรับรองแทนใบเสร็จ และใบเสร็จรับเงิน

จากนั้นนักวิจัยร่วมกันระดมกิจกรรมงวดที่ 1 ว่ามีอะไรบ้าง และจัดทำแผนการดำเนินงานวิจัย ในกิจกรรมต่างๆช่วงระยะที่ 1 ลงบนกระดานชาร์ด เพื่อให้เห็นพร้อมกัน และกำหนดวัน เวลา ที่จะจัดกิจกรรมดังกล่าว พร้อมกับตอบคำถามเกี่ยวกับการบริหารโครงการวิจัย

แผนการดำเนินงานระยะที่ 1 ของโครงการ ประกอบด้วย

1. เวทีเปิดตัวโครงการ
2. จัดเวทีถอดประสบการณ์จากครูผู้สอน(18-24 ธ.ค.53)
3. จัดเวทีครู-กรรมการมัสยิด-ตัวแทนชุมชน กำหนดคุณสมบัติเด็กและคุณลักษณะครู(ม.ค. 54)
4. คัดเลือกเยาวชนตามคุณสมบัติที่กำหนด (ม.ค. 54)
5. จัดเวทีชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจเป้าหมายกับเด็ก (ม.ค. 54)
6. จัดเวทีครูผู้สอนแบบดั้งเดิมเพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อน (ม.ค. 54)
7. จัดอบรมทำหลักสูตรและแผนการสอน(ก.พ. 54)
8. ปฏิบัติการทำบัตรคำและสื่อการสอน (ก.พ. 54)
9. จัดเวทีถอดหลักเกณฑ์และการประเมิน (มี.ค. 54)
10. อบรมเชิงปฏิบัติการแก่เยาวชนตามหลักสูตรที่ทำ(มี.ค. 54)
11. เยาวชนปฏิบัติการทดลองสอน (เม.ย. 54)

เมื่อระดมปฏิทินการดำเนินกิจกรรมเสร็จแล้ว ก็ได้ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 คือเวทีถอดประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนร่วมกัน โดยการกำหนดประเด็นที่จะถอดจากครูผู้สอน กำหนดผู้เข้าร่วม วางแผนกระบวนการประชุมตั้งแต่ต้นจนจบกิจกรรม จากนั้นกะตุแวกก็ได้เปิดโอกาสให้นักวิจัยซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการประชุมในวันนี้ทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่ นักวิจัยมีข้อซักถามเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณโครงการ การเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งกะตุแวกก็ชี้แจงให้นักวิจัย คือ 1. ใช้เงินแบบประหยัด 2. ใช้เงินอย่างถูกต้อง ตรงตามหลักฐาน เมื่อนักวิจัยทุกคนเข้าใจตรงกันแล้วก็ได้ปิดการประชุมและแยกย้ายกันกลับ

ผลที่ได้รับจากกิจกรรม

1. นักวิจัยได้ทราบแผนการดำเนินงานระยะ 6 เดือนของโครงการวิจัย
2. ได้ความรู้วิธีการบริหารโครงการ
3. ได้รู้กระบวนการจัดประชุม
4. ได้ทราบวิธีการใช้เงิน ดังนี้

- ต้องทำบัญชีค่าใช้จ่ายทุกครั้งที่มีการจ่าย
- ต้องบันทึกค่าใช้จ่ายทุกครั้งที่เกิดขึ้น
- การใช้จ่ายยึดหลักประหยัดตามจริง
- ใช้จ่ายตามแผนที่ตั้งไว้
- นักวิจัยสามารถสำรองเงินสดในมือได้ไม่เกิน 5,000 บาท
- วิธีการเบิกเงินจากธนาคารใช้ 2 ใน 3

5. หัวหน้านักวิจัยต้องจดบันทึกทำรายงานการทำงานว่าทำอะไร ที่ไหน วันที่เท่าไร กับใคร เป้าหมายเพื่ออะไร และผลได้อะไรบ้าง ทุกครั้งที่มีการพูดคุยหรือประชุม

6. การดำเนินกิจกรรมตามแผนในเวทีเปิดตัวโครงการจะไม่ดำเนินการก่อน แต่จะจัดร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียนหรือชุมชน

7. นักวิจัยจะพยายามทำให้เสร็จใน 5-6 เดือนจากนี้และขยายเวลาเพิ่ม 3 เดือน

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการทำงาน

1. การวางแผนงานล่วงหน้าทำให้นักวิจัยมีกำลังใจในการทำงาน รู้สึกเหมือนมีแสงสว่างในการเดินโครงการต่อไป
2. ก่อนหน้านี้อาศัยขาดแรงเสริมในการแก้ปัญหาที่ศูนย์กีรออาดี มีแรงกดดันที่เพื่อนร่วมงานยังไม่เข้าใจสิ่งที่ต้องการจะทำ พอมาประชุมทำให้เห็นวิธีการที่จะทำให้ผู้มีส่วนร่วมเข้าใจ
3. การได้ประชุมร่วมกันทำให้หายเครียดในขณะที่ไม่ได้เจอกันนั้นทำให้เกิดแรงกระตุ้นในชีวิตเลย
4. การประชุมเป็นเวลาที่ทำให้กลุ่มนักวิจัยได้มีโอกาสพบกัน สร้างความสัมพันธ์อันดีที่พี่น้อง (ซีลาตุลลอฮิม)
5. การวางแผนกิจกรรมล่วงหน้าทำให้เราสามารถประสานผู้เข้าร่วมและหาวันที่ทุกคนสามารถมาได้เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

กิจกรรมที่ 2 จัดเวทีถอดประสบการณ์จากครูสอนกีรออาดี

วัน / เดือน / ปี สถานที่จัดกิจกรรม

วันที่ 24 ธันวาคม 2553 ณ ห้องสมุดโรงเรียนคารุลมาอาเรฟปัตตานี อ.เมือง จ.ปัตตานี
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 16 คน ประกอบด้วย ทีมวิจัย 4 คน เจ้าหน้าที่ สกว. 2 คน ครูผู้สอน 10 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อถอดประสบการณ์การสอนกีรออาดีเล่ม 1-5 ของกีรออาดีแบร
2. เพื่อถอดความรู้เรื่องเทคนิคการสอน

3. เพื่อถอดความรู้เรื่องการใช้จิตวิทยาในการสอน
4. เพื่อถอดความรู้การสร้างแรงจูงใจในการเรียน การใช้สื่อ
5. เพื่อถอดความรู้การประเมินผล
6. เพื่อถอดความรู้คุณลักษณะและบทบาทหน้าที่ของครู(อัคราและปौरานัน)
7. ปัญหาอุปสรรคในการสอน
8. ข้อเสนอแนะ

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

เวลา 09.30 น. ทุกคนพร้อมกันที่ประชุม หัวหน้าโครงการกล่าวเปิดพิธีด้วยชูเราะห์อัลฟาตีสะห์ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมให้ผู้เข้าร่วมทุกคนทราบ จากนั้นจึงให้ผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งประกอบด้วยครูผู้สอนกัรออาตีเป็นส่วนใหญ่แนะนำตัวรายบุคคลและบอกด้วยว่าสอนกัรออาตีชั้นอะไร เมื่อทุกคนแนะนำตัวเสร็จแล้ว หัวหน้าโครงการก็ได้ชี้แจงเกี่ยวกับโครงการวิจัยให้ครูผู้สอนรับทราบถึงเป้าหมายของการดำเนินงานวิจัยว่ามีอะไร เพื่ออะไรบ้าง และเปิดโอกาสให้ครูซักถามข้อสงสัย ซึ่งมีครูชายได้ซักถามเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้จะเอาไปทำอะไร ซึ่งกะตุเวก็ได้ชี้แจงว่างบประมาณที่ได้นี้จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆของโครงการวิจัยตามแผนที่วางไว้ เมื่อทุกคนเข้าใจตรงกันแล้ว หัวหน้าโครงการก็เริ่มกระบวนการถอดบทเรียนโดยให้ผู้เข้าร่วมนำเสนอทีละประเด็นโดยเริ่มจากครูผู้สอนกัรออาตีเล่ม 1 ตามประเด็นดังนี้

1. วิธีสอนเล่ม 1-5ของครูชายและหญิง ?
2. เทคนิคและจิตวิทยาการสอนเล่ม 1-5 ?
3. สื่อที่ใช้ในการสอน ?
4. วิธีสร้างแรงจูงใจต่อผู้เรียน ?
5. วิธีการประเมินผู้เรียน เล่ม 1-5 ?
6. ข้อเสนอแนะจากที่ประชุมในการแก้ปัญหาการสอน เล่ม 1-5 ?

เมื่อกระบวนการถอดของครูเล่ม 1 จบแล้วก็ต่อกับกระบวนการสอนของครูกัรออาตีเล่ม 2 จบการถอดของครูเล่ม 2 ทีมวิจัยเห็นว่าใกล้เที่ยงแล้วจึงเปิดโอกาสให้ทุกคนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ และเนื่องจากศูนย์ประสานงานวิจัยต้องไปร่วมกิจกรรมของโครงการวิจัยระแวงในช่วงบ่าย กะตุเวจึงฝากประเด็นให้ครูไปทำการบ้าน คือ วิธีการสอนของครูตั้งแต่เริ่มจนจบ (เล่าวิธีการสื่อที่ใช้ เทคนิคการสอน ปัญหาที่พบ) คู่มือที่สอนมีอะไรบ้าง สรุปผลการอ่าน ณ ปัจจุบัน (24 ธ.ค. 2553)

จนได้เวลารับประทานอาหารเที่ยงทุกคนก็ได้พักรับประทานอาหารเที่ยงร่วมกันและปฏิบัติศาสนกิจ

เวลา 14.00 น. . เริ่มการประชุมช่วงบ่าย เนื่องจากครูบางท่านยังไม่เข้าใจในประเด็นคำถามที่ต้องกลับไปทำเป็นการบ้าน หัวหน้าโครงการจึงต้องชี้แจงและอธิบายในแต่ละข้อให้ครูเข้าใจและสามารถกลับไปทำที่บ้านได้ และให้เวลาครูกลับไปทำ 1 อาทิตย์และกำหนดมาส่งในวันที่ 31 ธันวาคม 2553

เวลา 16.00 น. ปิดการประชุมด้วยการอ่านชูเราะห์วัลฮัศรีและดุอาร์กีฟารัต จากนั้นทุกคนแยกย้ายกันกลับบ้าน

วันที่ 31 ธันวาคม 2553 ซึ่งเป็นวันที่โครงการวิจัยนักครูผู้สอนมาส่งข้อมูลแต่เนื่องจากยังมีครูบางท่านที่ไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมครั้งแรกจึงไม่เข้าใจในประเด็นการบ้านที่โครงการวิจัยกำหนด หัวหน้าโครงการจึงต้องจัดประชุมชี้แจงประเด็นการบ้านให้ครูเข้าใจอีกครั้ง โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วม 15 คน และได้นัดหมายให้ครูมาส่งข้อมูลใหม่ในอีก 1 อาทิตย์ คือวันที่ 7 มกราคม 2554

ผลที่ได้รับจากกิจกรรม

1. ได้ชุดความรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาของครูที่รออาตีตั้งแต่เล่ม 1-5 ตามประเด็นการถอดความรู้ วิธีการสอน เทคนิคการสอนของครูแต่ละเล่ม
2. รู้ความแตกต่างของวิธีการสอนของแต่ละคนและสามารถนำไปสู่การพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการสอนของตนเองได้
3. รู้วิธีการแก้ปัญหา
4. ได้เทคนิคการคุมเด็กให้อยู่อย่างเรียบร้อยทั้งในกลุ่มฮาลเกาะห์ใหญ่และฮาลเกาะห์เล็ก

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม

1. ครูไม่เข้าใจในประเด็นที่ให้ทำเป็นการบ้านทำให้ต้องชี้แจงหลายครั้งและใช้เวลานานในการเก็บข้อมูล
2. ครูสูงอายุ 2 คน ไม่ส่งข้อมูลเนื่องจากไม่มีความรู้และทำไม่เป็น

ข้อเสนอแนะ

1. อยากให้มีการประชุมเดือนละครั้งและมีการเปลี่ยนสถานที่

กิจกรรมที่ 3 คัดเลือกเยาวชนตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยครู กรรมการมัธยม ตัวแทนชุมชนร่วม

กำหนดคุณสมบัติเยาวชนที่จะเป็นครูที่รออาตีเล่ม 1-2

วัน / เดือน / ปี สถานที่จัดกิจกรรม

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2554 ณ โรงเรียนพัฒนาอิสลาม ต.บาราเฮาะ อ.เมือง จ.ปัตตานี
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 45 คน ประกอบด้วย ทีมวิจัย ครูที่รออาตี อิหม่าม คอเต็บ บิลาล คณะกรรมการมัธยมและตัวแทนผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้ได้เด็กและเยาวชนตามคุณสมบัติที่กำหนดโดยครูแต่ละห้องและคณะกรรมการมัสยิดจำนวน 15 คน
2. เพื่อได้คุณสมบัติตามที่ต้องการ เช่น มีอัคลาคดี มีความรับผิดชอบ อ่านอัลกุรอานคล่องและถูกต้องมีความรู้เรื่องตัวจิ๊ด มีความเสียสละ อดทน รักการสอน
3. เพื่อให้ได้นักเรียนตามความต้องการตามแนวคิดของชุมชน

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

กระบวนการการคัดเลือกเด็กจะดำเนินการโดยให้คณะครูและคณะกรรมการมัสยิด ร่วมกันสรรหารายชื่อเด็กก่อนโดยการให้ครูแต่ละห้องนำเสนอรายชื่อเด็กและคัดเลือกเด็กที่ตรงตามคุณสมบัติที่ได้วางไว้ ซึ่งครูได้คัดเลือกมาก่อนแล้วมานำเสนอชื่อ และคณะกรรมการมัสยิดจะร่วมพิจารณาจนได้รายชื่อเด็กจำนวน 32 คน

จากนั้นวันที่ 12 กุมภาพันธ์ จึงจัดประชุมโดยเชิญผู้เกี่ยวข้องในชุมชนมาร่วมประชุม เมื่อทุกคนพร้อมกันที่ประชุม โต๊ะอิหม่ามได้เปิดมัจลิสโดยการกล่าวซูเราะห์อัลฟาติฮะห์ จากนั้นตัวแทนนักวิจัยคือคุณอาซือมิง อาแซ และคุณมารูดีง ยามิง หัวหน้าและรองหัวหน้าโครงการวิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ และชี้แจงคุณสมบัติของเยาวชนที่จะคัดเลือกมาเป็นครู คือ 1. มีอัคลาคดี 2. อ่านอัลกุรอานได้ 3. มีความรับผิดชอบ 4. ตรงต่อเวลา 5. ได้รับการยอมรับจากชุมชนว่าเป็นเด็กดี พร้อมทั้งนำเสนอรายชื่อเด็กที่คณะครูคัดเลือกจำนวน 32 คน ประกอบด้วยเยาวชนหญิง 12 คน เยาวชนชาย 20 คน เพื่อให้ทุกคนพิจารณาว่าเด็กเหล่านี้ตรงตามคุณสมบัติหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยและเห็นชอบกับรายชื่อเยาวชนทั้ง 32 คน ที่ทางทีมวิจัยนำเสนอทั้งหมด

จากนั้นคุณมารูดีง ยามิง ก็ได้นำเสนอวิธีการที่จะให้ความรู้กับเยาวชนที่ได้รับคัดเลือกโดยจะสอนเน้นในเรื่องตัวจิ๊ด เพราะจากรายชื่อที่คัดเลือกมาแล้วเป็นเยาวชนที่อยู่ในช่วงมัธยมปลายทั้งสิ้นและสามารถอ่านอัลกุรอานได้แล้ว เพียงแค่มาเสริมความรู้เรื่องตัวจิ๊ดเพื่อให้สามารถเป็นครูได้ สาเหตุที่ปรับเปลี่ยนจากเดิมที่จะคัดเลือกเด็กที่เรียนกิริออาดีเนื่องจาก กิริออาดีเพิ่งเปิด เด็กยังไม่มีใครจบเล่ม ประจวบกับช่วงนี้ขาดครูทำให้ต้องเอาเยาวชนที่อ่านอัลกุรอานได้อยู่แล้วมาเข้าสู่กระบวนการอบรมให้เป็นครูต่อไป โดยมูเตร์กิริออาดีจะเป็นผู้อบรมเยาวชนทั้งหมดในทุกๆคืนวันพุธของสัปดาห์ ซึ่งทางผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยและยินดีสนับสนุน

ผลที่ได้รับจากกิจกรรม

1. ได้เยาวชนที่จะมาเป็นครูสอนกิริออาดี จำนวน 32 คนและผ่านความเห็นชอบจากทุกฝ่ายในชุมชน

กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีชี้แจงทำความเข้าใจเป้าหมายและวิธีการ เจือนใจกับเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือก
วัน / เดือน / ปี สถานที่จัดกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน ประกอบด้วย ทีมวิจัย ครูกีรออาตี เยาวชนที่ได้รับการคัดเลือก
วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงเป้าหมายโครงการ วิธีการและเจือนใจที่ได้รับการคัดเลือก
บทบาทเยาวชน กระบวนการพัฒนาเยาวชน

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

หลังละหมาดมัรริบ มุเครกีรออาตีได้เรียกเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 32 คน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มาประชุมพร้อมกันเพื่อชี้แจงให้ทราบว่าเขาได้รับคัดเลือกในการฝึกอบรมและพัฒนาเป็นครูในอนาคต และถามความต้องการและความสนใจจากเยาวชน ซึ่งเยาวชนทุกคนที่ได้รับการคัดเลือกยินดีเข้าร่วมในกระบวนการทุกคน จากนั้น มุเครกีได้ชี้แจงรายละเอียด วิธีการ และเจือนใจต่างๆที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติ

กิจกรรมที่ 5 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เยาวชนที่ได้รับเลือกเป็นครูตามหลักสูตรและแผนการสอนกีรออาตีเล่ม 1-2 ที่เตรียมไว้ในเรื่องต่างๆ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 33 คน ประกอบด้วย วิทยากร 1 คน และเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 32 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงเป้าหมายโครงการ วิธีการและเจือนใจที่ได้รับการคัดเลือก
บทบาทเยาวชน กระบวนการพัฒนาเยาวชน

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

การจัดอบรมให้กับเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกนั้นจะดำเนินการจัดอบรมทุกๆคืนวันพุธ โดยใช้ระยะเวลาในการอบรม 3 เดือน

กระบวนการในการจัดอบรม มีการให้ทำความเข้าใจและให้ความรู้ พร้อมสาธิตการสอน ให้เด็กได้รู้และเข้าใจวิธีการอ่านกีรออาตี รู้จักฮูฟ(พยัญชนะ) รู้จักมัครัจ รู้จักบาเรส(สระ) การยาว-สั้น มีเทคนิคการสอนต่างๆ 3 วิธี คือ

- มีอาลีฟชูญและมิบาเรสข้างบน
- ขอชูญอ่านบาเรสล่าง
- วาาชูญอ่านฮูมมะห์

- จะมีการทดสอบเด็กทุกๆอาทิตย์โดยให้เด็กอ่านให้ฟัง

ผลที่ได้รับจากกิจกรรม

1. ได้กระบวนการฝึกเด็กให้เป็นครูสอนกีรออาตีและมีความรู้ตัวจิต
2. ศูนย์กีรออาตีบาราเฮาะมีครูสำรองไว้แทนเมื่อขาดครู
3. ได้สร้างรายได้เสริมให้กับเด็กที่เป็นครู

กิจกรรมที่ 6 จัดเวทีเปิดตัวโครงการวิจัยสู่ชุมชน

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน ประกอบด้วย อิหม่าม คอเต็บ บิลาต คณะกรรมการมัสยิด คณะกรรมการกีรออาตี ครูกีรออาตี ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทน อบต. ผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาอิสลาม นักวิจัย และเจ้าหน้าที่สกว.

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อให้ชุมชนและโรงเรียนกีรออาตีเบรอมมีส่วนร่วมในการวิจัย
2. เพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการวิจัยและการเรียนกีรออาตีในชุมชน
3. เพื่อนำเสนอข้อมูลจากการถอดประสบการณ์ครูแก่ชุมชน รับฟังข้อเสนอแนะต่อประเด็นที่ถอดองค์ความรู้เบื้องต้น

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

เวลา 09.00 น. ผู้เข้าร่วมทยอยมาลงทะเบียน เมื่อทุกคนพร้อมกันแล้ว ทีมวิจัยได้เชิญโต๊ะอิหม่ามมัสยิดเปิดมัสยิดและให้กล่าวนาซีฮัตเล็กๆน้อยๆให้กับผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งโต๊ะอิหม่ามได้นำนาซีฮัตเรื่องความประเสริฐของการเรียนอัลกุรอาน จากนั้นหัวหน้าโครงการก็ได้ชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินโครงการวิจัย เป้าหมายการดำเนินงาน กระบวนการวิจัยตลอดทั้งโครงการและสิ่งที่ชุมชนจะได้รับจากโครงการวิจัย จากนั้นคุณครูเวคอลียะ กาแบ ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอิสลามศึกษาและวัฒนธรรมก็ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ทำให้ผู้เข้าร่วมทุกคนเข้าใจและเห็นด้วยกับโครงการวิจัย พร้อมทั้งยินดีสนับสนุนโครงการวิจัย จากนั้นทุกคนก็ได้รับประทานอาหารเที่ยงร่วมกัน

ช่วงบ่าย เป็นการชี้แจงและหารือเกี่ยวกับการฝึกเด็กให้เป็นครู โดยคุณอาซิม อาแซ ชี้แจงเกี่ยวกับกีรออาตี และคุณมะรุคิง ยามิง ชี้แจงเกี่ยวกับการสอนตัวจิต โดยตัวจิตมีเป้าหมายจะฝึกเด็กให้เป็นครูตัวจิตด้วย โดยศูนย์กีรออาตีมีการแบ่งการสอนเป็น 2 ลักษณะ คือ การสอนแบบกีรออาตีและการสอนตัวจิต จากนั้นที่ประชุมก็ร่วมกันเสนอชื่อคนที่จะมาเป็นผู้ดูแลการสอนทั้งสองรูปแบบ ซึ่งมีมติที่ประชุมแต่งตั้งให้ คุณอาซิม อาแซ เป็นมุครกีรออาตี และแต่งตั้งคุณมะรุคิง ยามิง เป็นมุครตัวจิต จากนั้นเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยอุสตะอับดุลการิม บานูมาเร๊ะ ได้ให้ข้อเสนอแนะ

ว่า “การที่จะสอนเด็กให้เป็นครูตัวจิ๋วมันยาก แต่ควรให้เด็กอ่านให้ถูกต้องก็พอ เพราะขนาดผู้ใหญ่บางคนตัวจิ๋วก็ยังไม่แม่นเลย”

จากนั้นอิหม่ามมัศยิดก็ได้กล่าวขอบคุณต่อทีมวิจัยและให้ชื่อมาจัดต่อการทำงานทั้งทีมวิจัยและครูสอนกีรออาตี และขอให้ผู้ปกครองที่มีเด็กที่เรียนที่บ้านมาส่งเรียนที่นี่ ทำที่นี่ให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน และท่านก็ได้กล่าวปิดการประชุม

ผลที่ได้รับจากกิจกรรม

1. จากเดิมที่ตั้งเป้าหมายจะให้มีความรู้ตัวจิ๋วแต่ มติที่ประชุมบอกว่ายากทำให้ได้ข้อสรุปว่าให้อ่านได้และถูกต้องตามหลักตัวจิ๋วได้แล้ว
2. ทุกฝ่ายมีเป้าหมายที่จะทำงานร่วมกัน
3. ผู้ปกครองทราบและเข้าใจและสามารถไปประชาสัมพันธ์ให้กับคนอื่น ๆ ได้
4. อิหม่ามรู้สึกปลาบปลื้มเพราะเด็ก ๆ จะได้มีที่เรียน

กิจกรรมที่ 7 จัดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 50 คน ประกอบด้วย อิหม่าม คอเต็บ บิลาล คณะกรรมการมัศยิด คณะกรรมการกีรออาตี ตัวแทนผู้ปกครอง ครูกีรออาตี นักวิจัยและเจ้าหน้าที่สกว.

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจงานวิจัย
2. เพื่อชี้แจงและหาแนวทางการมีส่วนร่วมกับชุมชน

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

เวลา 09.00 น. ผู้เข้าร่วมเดินทางทยอยมาลงทะเบียน เมื่อผู้เข้าร่วมพร้อมแล้ว หัวหน้าโครงการกล่าวต้อนรับและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม จากนั้นหัวหน้าโครงการและรองหัวหน้าโครงการได้ชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานโครงการวิจัยให้ผู้เข้าร่วมประชุมรับทราบ พร้อมกับเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับโครงการวิจัย ก็มีผู้เข้าร่วมสนใจและซักถามเกี่ยวกับโครงการวิจัย เช่น ทำแล้วเราจะได้อะไร ทำแล้วจะมีผลกระทบกับราชการไหม ทำแล้วเมื่อไหร่จะได้งบประมาณ ทั้งนี้คำถามทั้งหมดหัวหน้าโครงการได้มอบหมายให้คุณดูแลคอลีเยาะ กาเบ ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอิสลามศึกษาและวัฒนธรรมเป็นผู้ตอบและให้ความกระจ่างแก่ผู้เข้าร่วมประชุม จนทุกคนเข้าใจตรงกันและได้ให้คุณอับดุลรามันห์ โตะหลง ที่ปรึกษาศูนย์ประสานงานก็ได้เพิ่มเติมและให้ข้อคิดต่อการดำเนินงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จ

จากนั้นอิหม่ามมัศยิดก็ได้กล่าวปิดการประชุมและให้โอวาทให้กำลังใจทีมวิจัยในการทำงาน และขอให้ผู้เข้าร่วมทุกคนช่วยเหลือ ร่วมมือและส่งเสริมให้โครงการวิจัยประสบความสำเร็จ

ผลที่ได้รับจากกิจกรรม

1. ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการวิจัย
2. ได้แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยให้ประสบความสำเร็จ
3. ได้เห็นความร่วมมือของคนในชุมชน

กิจกรรมที่ 8 เวทีทบทวนการดำเนินงานของโครงการวิจัย

วัน / เดือน / ปี สถานที่จัดกิจกรรม 3 มีนาคม 2554 ณ โรงเรียนคารุณมาอาเรฟ อ.เมือง จ.ปัตตานี

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วยนักวิจัย 4 คน สกว. 2 คน รวม 6 คน

กระบวนการในการดำเนินกิจกรรม

มีการทบทวนการสอนของครู ปัญหาที่พบเห็น จากกระบวนการทำงานมีการสรุป เช่น

1. ทำให้รู้จักสูตรอย่างไร
 - a. เปรียบเทียบอักษรกับสัญลักษณ์ต่างๆ
2. ให้เด็กรู้จักบาริส
 - a. อธิบายด้วยภาษาท้องถิ่นและสอนภาษาอาหรับ โดยใช้กระดาษเขียนประกอบการอธิบายและสื่อต่างๆ
3. การสะกด
 - a. อธิบายการออกเสียง ฐานการออกเสียงพร้อมกับทำท่าประกอบ

บทที่ 3

ผลการวิจัย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานระบบกิริออาติมัรกาซุลกุรอานนี้ ได้กำหนดจุดประสงค์การเปิดสอนอัลกุรอานการ ที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1.เพื่อกระตุ้นเด็กและเยาวชนเรียนอัลกุรอาน 2.เพื่อเด็กและเยาวชน อ่านอัลกุรอานได้อย่างถูกต้องแม่นยำ 3.เพื่อเด็กและเยาวชน อ่านอัลกุรอานได้เร็ว 4 .เพื่อให้เยาวชนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

จากการจัดกิจกรรมสำคัญๆในโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเวทีถอดประสบการณ์จากครูสอนกิริออาติ การร่วมกำหนดคุณสมบัติเยาวชนที่จะเป็นครูกิริออาติเล่ม 1-2 การคัดเลือกเยาวชนตามคุณสมบัติที่กำหนด การจัดเวทีชี้แจงทำความเข้าใจเป้าหมายและวิธีการเงื่อนไขกับเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือก จากนั้นจึงจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เยาวชนที่ได้รับเลือกเป็นครูตามหลักสูตรและแผนการสอนกิริออาติเล่ม 1-2 ที่เตรียมไว้ เมื่อผู้นำ ผู้ปกครอง ครูเข้าใจกันแล้ว จึงจัดเวทีเปิดตัวโครงการวิจัยผู้ชุมชน และสรุปบทวนการดำเนินงานของโครงการวิจัย

โครงการนี้ได้เน้นการศึกษาแนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นครูสอนอัลกุรอานระบบกิริออาติของศูนย์การเรียนรู้อัลกุรอานระบบกิริออาติมัรกาซุลกุรอานนี้ ต.บาราเฮาะ อ.เมือง จ.ปัตตานี ซึ่งช่วงที่ดำเนินกิจกรรมประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ รายละเอียดเนื้อหาในระยที่ 1 นักวิจัยเน้นการถอดประสบการณ์การสอนในช่วงกิริออาติเล่ม 1 กับเล่ม 2 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการวิจัยหากระบวนการพัฒนาครูผู้สอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิริออาติเฉพาะการสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิริออาติ เล่ม 1 และ เล่ม 2 เนื่องจาก เป็นการศึกษาในระดับต้นที่สำคัญ ซึ่งเด็กจะอ่านได้ช้ามากกว่าเล่มอื่นของกิริออาติ และเป็นระดับความรู้ที่เยาวชนสามารถช่วยสอนได้ เป็นช่วงชั้นที่มีจำนวนนักเรียนมาก ในขณะที่การสอนต้องใช้เวลาอย่างใกล้ชิด เรียกลักษณะการสอนแนวนี้ว่า “พี่สอนน้อง”ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยในระยะที่ 1 สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย เบื้องต้น ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาเยาวชนของชุมชนแบรอโตะนาฮูให้เป็นครูสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิริออาติเล่ม 1-2

กระบวนการพัฒนาเยาวชนของชุมชนแบรอโตะนาฮูให้เป็นครูสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิริออาติเล่ม 1-2 เริ่มกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1) การทบทวนกระบวนการสอน เพื่อเป็นชุดความรู้สำหรับเยาวชนและสร้างการเรียนรู้แก่ครูกิริออาติร่วมกัน (ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2)

- 2) ครูและคณะกรรมการมัธยมศึกษากำหนดคุณสมบัติของเยาวชนที่จะคัดเลือกมาเป็นครู โดยมีคุณสมบัติ 5 ประการคือ
 1. มีอัธยาศัย (จรรยาบรรณ)
 2. อ่านอัลกุรอานได้
 3. มีความรับผิดชอบ
 4. ตรงต่อเวลา
 5. ได้รับการยอมรับจากชุมชนว่าเป็นเด็กดี
- 3) ครูทุกห้องคัดเลือกเด็กเล่มตัจวิดที่มีความเหมาะสมเบื้องต้น
- 4) ครูนำรายชื่อเด็กที่ถูกเสนอชื่อมานำเสนอกับคณะกรรมการมัธยมเพื่อให้พิจารณา
- 5) จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องในชุมชน นำเสนอคุณสมบัติของเยาวชนที่คัดเลือกมาเป็นครูและรายชื่อเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อรับรองร่วมกัน
- 6) พัฒนาเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกโดยการเสริมความรู้เรื่องตัจวิด ทุกๆคืนวันพุธของสัปดาห์ พร้อมเสริมความรู้เรื่องเทคนิคการสอนให้เด็กเข้าใจง่าย จำง่าย ซึ่งในโครงการวิจัยมีการแต่งตั้งครูดูแลเยาวชน 2 ท่าน คือ คุณอาซิมิง อาแซ เป็นมุครีร์ออาดี (ประธานกิรออาดี) และแต่งตั้งคุณมะรุจิง ยามิง เป็นมุครตัจวิด (ประธานตัจวิด)
- 7) การประเมินผล ใช้ข้อสรุปตามความคิดเห็นของผู้นำและผู้เข้าร่วมประชุม คือ การฝึกให้เด็กเป็นครูกิรออาดี สามารถสอนน้องได้อย่างถูกต้อง

ผลการคัดเลือก ได้เยาวชนที่มีคุณสมบัติสามารถเป็นครู 5 ประการ คือ 1. มีอัธยาศัย (จรรยาบรรณ) 2. อ่านอัลกุรอานได้ 3. มีความรับผิดชอบ 4. ตรงต่อเวลา 5. ได้รับการยอมรับจากชุมชนว่าเป็นเด็กดี จำนวน 32 คน ประกอบด้วยเยาวชนหญิง 12 คน เยาวชนชาย 20 คน

เยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกล้วนเป็นเยาวชนที่อยู่ในช่วงมัธยมปลาย สามารถอ่านอัลกุรอานได้แล้ว แล้วมาเสริมความรู้เรื่องตัจวิดเพื่อให้สามารถเป็นครูได้ต่อไป

สาเหตุที่ปรับเปลี่ยนจากเดิมที่จะคัดเลือกเด็กที่เรียนกิรออาดีมาเป็นครู แต่ทางนักวิจัยได้คัดเลือกเยาวชนที่เรียนตัจวิดแทน เนื่องจาก กิรออาดีของแบรอโตะนาฮูเพิ่งเปิด ยังไม่มีเด็กที่จบเล่มอัลกุรอาน ประจวบกับช่วงนี้ขาดครูทำให้ต้องเอาเยาวชนที่อ่านอัลกุรอานได้อยู่แล้วมาเข้าสู่กระบวนการอบรมให้เป็นครูต่อไป โดยมุคร (ผู้บริหาร) กิรออาดีจะเป็นผู้อบรมเยาวชนทั้งหมด

2. เทคนิคและวิธีการสอนอ่านอัลกุรอานโดยใช้ระบบกิรออาดีเล่ม 1-2 อย่างมีส่วนร่วมของครูและชุมชน

การถอดชุดความรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาของครูกิรออาดีตั้งแต่เล่ม 1-5 ด้านวิธีการสอน เทคนิคการสอน การคุมเด็กในกลุ่มฮาลเกาะฮ ศึกษาความแตกต่างของวิธีการสอน

ของแต่ละคน จนสามารถนำไปสู่การพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการสอนของครูแต่ละคนได้ โดยเฉพาะการสอนกีรออาตีเล่มที่ 1 และกีรออาตีเล่มที่ 2 ดังนี้

กระบวนการสอนและเทคนิคการสอนกีรออาตีเล่มที่ 1

กระบวนการสอน

- เริ่มเรียนโดยให้เด็ก อ่านคูอาร์ อ่านฟาติสะห์ คูอาร์ก่อนเรียน และอ่าน **يٰ-ا** พร้อมกัน
- จากนั้นให้เด็กอ่านกันเอง
- เรียกเด็กทีละคนให้อ่านต่อหน้าครู
- เสริมความรู้โดยใช้กระดานดำในการสอน
- เมื่อใกล้หมดเวลาเรียกเด็กมารวมตัวและอ่านคูอาร์พร้อมกัน 10 คูอาร์

เทคนิคการสอนของครูเล่ม 1 ประกอบด้วย

- สอนเด็กให้รู้จักสุรฟ **يٰ-ا** ก่อน
- ใช้วิธีการให้เด็กต่ออักษร **يٰ-ا**
- เวลาสอน ให้เนื้อหาสั้นๆ คือ หนึ่งถึงสองบรรทัดก่อน
- เมื่อเด็กเริ่มเก่ง ครูจะเพิ่มจำนวนเนื้อหา เป็น 1 หน้า
- ทำให้รู้จักสุรฟ(พยัญชนะ) โดยเปรียบเทียบอักษรกับสัญลักษณ์ต่างๆ
- ให้เด็กรู้จักบาริส (สระ) โดยอธิบายด้วยภาษาท้องถิ่นและสอนภาษาอาหรับโดยใช้กระดานเขียนประกอบการอธิบายและสื่อต่างๆ
- การสะกด ครูอธิบายการออกเสียง ฐานการออกเสียงพร้อมกับทำท่าประกอบ
- สำหรับพยัญชนะอาหรับไม่ต้องให้เด็กจำทั้งหมด แต่ให้ครูพิจารณาดูว่าในหนังสือกีรออาตีเล่ม 1 มีพยัญชนะอะไรบ้าง เช่น **خ-ا** พอเด็กจำแล้วเราก็อยเพิ่มไปอีก 10 ตัว
- สื่อที่ใช้ ครูสามารถหาซื้อได้ในร้านทั่วไป ซึ่งอาจไม่ต้องทำเองก็ได้
- คูอาร์ที่สอน ทางศูนย์ควรกำหนดจำนวนคูอาร์ที่เด็กควรอ่านได้ต่อเล่ม
- เด็กเรียนช้าเราต้องหาวิธีมาแก้บ่อยๆคือ เน้นหนักที่เด็กคนนั้นโดยการให้เวลาสอนมากกว่า

กระบวนการสอนและเทคนิคการสอนกีรออาตีเล่มที่ 2

วิธีการสอนของครูเล่ม 2

- ให้เด็กนั่งให้เรียบร้อย
- อ่านคูอาร์ก่อนเรียน/ อ่านฟาติสะห์

- ให้เด็กอ่านเองก่อน 5 นาที ถ้าไม่เข้าใจให้มาถามครู
- เมื่อถึงเวลาคาบ 5 นาที ครูจะเรียกให้นักเรียนมาอ่านต่อหน้าครู เด็กคนไหนที่อ่านได้ คล่องก็ให้ผ่านไปอ่านหน้าต่อไป
- คนที่ผ่านจะกลับไปนั่งอ่านในหน้าใหม่ แต่เมื่อมีคำไหนที่อ่านไม่ได้ เด็กสามารถลุก มาถามครูได้
- จบด้วยการอ่านคู่มือประจำวัน 8 คู่มือ

เทคนิคการสอนของครูเล่ม 2 ประกอบด้วย

- เริ่มจากสอนให้เด็กรู้จักพยัญชนะอาหรับให้ได้ก่อน หากจำแล้วจึงจะมีการสอนในการ อ่านคำต่อไปได้
- ถ้าเด็กอ่านคล่องก็ให้อ่านไปเลยส่วนสุรฟอิจาอียะห์สอนเสริมไปเลย
- ครูทบทวนกระบวนการสอนและเทคนิคการสอนเล่ม 1 มาใช้ในการสอนเล่ม 2 ด้วย
- ช่วงที่ครูสอนเด็กแต่ละคน หากมีปัญหาเด็กเล่นเวลาเรียน ครูสามารถตั้งกติกาเพื่อ ควบคุมเด็กได้

วิธีการสอนตัวจิ๋ว ห้อง B หญิง

1. ให้เด็กนั่งให้เรียบร้อยและร่วมกันอ่านฟาติฮะห์และอ่านคู่มือก่อนเรียน
2. ให้เด็กแต่ละคนอ่านเองให้คล่องก่อน
3. ใครที่อ่านคล่องแล้วก็มาอ่านต่อหน้าครูทีละคน
4. เมื่ออ่านเสร็จแล้วครูก็จะถามสุญญัตตัวจิ๋วที่เคยสอนมาแล้ว
5. เด็กไปอ่านหน้าใหม่เมื่อไม่เข้าใจก็มาถามครู

บทเรียนจากงานวิจัย ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

สิ่งที่นักวิจัยได้เรียนรู้จากการทำงาน

1. การวางแผนงานล่วงหน้าทำให้นักวิจัยมีกำลังใจในการทำงาน รู้สึกเหมือนมีแสงสว่างใน การเดินโครงการต่อไป
2. ก่อนหน้านี้อาศัยขาดแรงเสริมในการแก้ปัญหาที่ศูนย์ก็รออาดี มีแรงกดดันที่เพื่อนร่วมงาน ยังไม่เข้าใจสิ่งที่จะต้องจะทำ พอมาประชุมทำให้เห็นวิธีการที่จะทำให้ผู้มีส่วนร่วมเข้าใจ
3. การได้ประชุมร่วมกันทำให้หายเครียดในขณะที่ไม่ได้เจอกันนั้นทำให้เกิดแรงกระตุ้นใน ชีวิตเลย
4. การประชุมเป็นเวลาที่ทำให้กลุ่มนักวิจัยได้มีโอกาสพบกัน สร้างความสัมพันธ์อันดีที่แน่น (ชีลาตุลลอฮิม)

5. การวางแผนกิจกรรมล่วงหน้าทำให้เราสามารถประสานผู้เข้าร่วมและหาวันที่ทุกคนสามารถมาได้เพื่อความสะดวกของข้อมูล

6. ได้กระบวนการฝึกเด็กให้เป็นครูสอนกีรอาติและมีความรู้ตัวจิต

7. ศูนย์กีรอาติบาราเฮะมีครูสำรองไว้แทนเมื่อขาดครู สร้างรายได้เสริมให้กับเด็กที่เป็นครู
นางรอปีอะ

1. ได้รู้เรื่องการท้าวิจัย ได้รับประสบการณ์การทำวิจัย

2. ได้รู้จักกับทีมงาน สกว. ได้รู้จักกับนักวิจัยพื้นที่ต่างๆ

3. ได้ความสนุก ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้อื่น

4. ได้รู้ความแตกต่างก่อนท้าวิจัยและหลังการทำวิจัย

5. ได้ความรู้เพิ่มเติมหลายเรื่อง ได้รู้วิธีการแก้ปัญหา

6. อยากบอกว่า มีความสุขเมื่อได้ท้าวิจัย

นายมะรุติง ยามิง

1. ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจดบันทึกในการทำงานวิจัย

2. ได้ขั้นตอนในการทำงานที่เป็นรูปธรรม

3. มีการวางแผนในการทำงานอย่างรัดกุมและแน่นอน

4. ได้กระบวนการในการทำงาน

5. ได้มีการปรับความคิดหรือกระบวนการในการทำงานให้รอบคอบและมีเหตุผลมากขึ้น

6. ได้เพื่อนและรู้จักผู้มีความรู้ในด้านต่างๆในพื้นที่วิจัยอื่นๆ

7. ได้กระบวนการทำงานเป็นทีมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

8. ภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมแม้จะเป็นสังคมเล็กๆก็ตาม

9. เสียสละเวลาให้กับสังคม

10. ได้ฝึกให้เป็นคนตรงต่อเวลา

ปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการวิจัยได้

- ปัญหาความขัดแย้งในหมู่บ้าน

กลุ่มอิทธิพลในพื้นที่ ที่ไม่สนับสนุนการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวในพื้นที่ไม่ว่าจะดำเนินการใดๆก็ตาม ซึ่งเป็นสถานการณ์ไม่อำนวยเป็นอย่างมากสำหรับพื้นที่แห่งนี้ ซึ่งระหว่างนักวิจัยกำลังดำเนินกิจกรรมในระยะแรกในช่วงปลายกิจกรรม นักวิจัยหลัก 1 ท่าน(นายนรเศรษฐ) ได้ถูกยิงจนเสียชีวิต ทำให้ทีมวิจัยไม่มีกำลังใจในการทำงานต่อ และมีความหวาดระแวงคนแปลกหน้าเพราะไม่มั่นใจต่อความปลอดภัยของชีวิต และในช่วงที่เกิดเหตุทีมวิจัยไม่สามารถรวมตัวกันได้เลย และจากสถานการณ์ที่รุนแรงต่อมามีการเปลี่ยนอิหม่ามคนใหม่ ยิ่งทำให้ยากต่อการเคลื่อนไหวงานวิจัยเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตามทีมวิจัยก็ได้พยายามที่จะดำเนินโครงการวิจัยต่อไปโดยการปรับเปลี่ยน ปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมโดยการเชิญคณะครูมาจัดกิจกรรมนอกพื้นที่ แต่ก็ได้เพียง 2 กิจกรรมเท่านั้น เพราะสถานการณ์ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ทีมวิจัยถูกจับตามอง ทำให้ไม่สามารถอยู่ในพื้นที่ได้และไม่สามารถดำเนินการใดๆทั้งสิ้น จากนั้นทีมวิจัยจึงได้มีการประชุมร่วมกับผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานภายนอกชุมชน วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่และความเป็นไปได้ของโครงการ ข้อเสนอเห็นพ้องต้องกันว่า เมื่อนักวิจัยมีการจัดกิจกรรมจะถูกเพ่งเล็งจากกลุ่มอิทธิพลในพื้นที่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการยุติกิจกรรมและยุติการดำเนินโครงการวิจัย เพื่อให้ความปลอดภัยในชีวิตทั้งของคณะนักวิจัยที่เหลือ คณะครูกิริออาติและเด็กๆที่สำคัญของชุมชน

แนวทางแก้ไขที่ผ่านมา

ทีมวิจัยพยายามปรับรูปแบบกิจกรรมโดยการไปจัดกิจกรรมข้างนอก แต่ได้เพียงกิจกรรมถอดบทเรียน กิจกรรมกับครูเท่านั้น แต่เมื่อจะลงไปสู่ชั้นปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อลงไปทำกระบวนการกับเด็กกลับไม่สามารถทำได้เพราะต้องลงไปทำในพื้นที่จริง

การเปลี่ยนแปลง

โครงการนี้มีปัญหาที่ต้องยุติโครงการเพราะทีมวิจัยไม่สามารถดำเนินการใดๆได้ทั้งสิ้น ถึงแม้จะพยายามปรับรูปแบบกิจกรรมวิจัยโดยการจัดนอกสถานที่แต่กลุ่มเป้าหมายของโครงการอยู่ในพื้นที่ทำให้ทีมวิจัยและคณะทำงานรู้สึกไม่ปลอดภัย จึงต้องยุติโครงการต่างๆที่มีความรู้สึกเสียดยอย่างสูงสุดก็ตาม เพราะตั้งใจมากที่จะทำให้โครงการนี้เกิดขึ้น และผลพลอยได้ที่ชุมชนจะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้มีมาก แต่ปัจจุบันถึงโครงการวิจัยไม่สามารถเดินตามเป้าหมายที่วางไว้ได้แต่เด็กที่โครงการวิจัยสร้างมาก็สามารถตอบโจทย์ที่โครงการตั้งไว้ คือ

1. ปัจจุบันเด็กสามารถเป็นครูสอนกิริออาติแทนครูเก่าที่ไม่สามารถสอนได้เนื่องจากสถานการณ์ในพื้นที่
2. เด็กได้เป็นอิหม่ามนำละหมาด
3. เด็กสามารถละหมาดศพได้
4. เด็กสามารถละหมาดฮาญัตติ (ละหมาดของพร)เป็นและทำได้

ซึ่งสิ่งเหล่านี้ชุมชนยอมรับและบอกว่าดีมากควรทำให้ประสบความสำเร็จ จากเดิมที่เราตั้งเป้าหมายว่าเด็กสามารถสอนกิริออาติได้อย่างเดียว แต่ผลพลอยได้กลับเยอะมาก เพราะเด็กที่คัดเลือกเป็นครู เป็นเด็กที่ผ่านความเห็นชอบและได้รับการยอมรับและยืนยันจากคนในชุมชน จึงทำให้การเรียนการสอนกิริออาติยังอยู่ได้ในชุมชนแห่งนี้

บทเรียนที่จะให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการวิจัยอื่นๆ

1. การเลือกพื้นที่วิจัยที่มีความพร้อม มีความสำคัญ
2. การสร้างความเข้าใจ โดยการทำกิจกรรมหรือทำโครงการวิจัยในพื้นที่ควรให้ผู้นำในชุมชน ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่นให้การสนับสนุน รับทราบและเห็นด้วยกับโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำด้วย เพื่อป้องกันการเกิดความไม่เข้าใจกัน

ประมวลภาพการดำเนินงาน
อบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนรายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ถอดบทเรียนการสอนของครู

สรุปข้อมูลร่วมกัน

ศึกษาดูงานการสอนกีรออาตีประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย

ร่วมงานอีร่ออาตีลัมพันธ์จังหวัดชายแดนภาคใต้

